

Gemenskaper

Det nummer ni nu håller i handen är det 18:e numret, jag, Beata och Carola gjort sedan starten. Tack alla medarbetare och läsare som ständigt ger oss pepp och inspiration i vårt arbete.

KLASS ges ut av Föreningen Arbetarskrivare som i slutet av 1980-talet växte fram ur ett behov av att författare med bakgrund i arbetarklassen märkt att de vid möten i författarföreningar ofta hamnade vid samma bord. Man hade liknande utgångspunkt, kände igen sig i varandra och drogs på det sättet till varandra som den klassminoritet i kulturvärlden man var.

En vanlig dag 1995 stod jag på ett bibliotek och väntade på min tur vid lånedisken när mina ögon föll på en affisch. Det var en undergroundscen som bjöd in till en poesikväll. Alla är välkomna, läs din egen dikt! Jag stirrade på inbjudan. Jag kunde inte tänka mig något jag hellre ville och jag ordnade barnvakt och gick iväg på min första kväll av många. Jag glömmar aldrig känslan av värme, välkomnande och intresse som strömmade emot mig när jag steg in i den enkla krogen vid tågstationen. Jag togs emot med öppna armar i gemenskapen utan värdering av vem jag var eller vad jag presterat. Jag fullkomligt älskade att få vara en del av denna grupp poeter och läsa mina dikter på scen och höra andra läsa sina. Vi hjälptes åt, kopierade upp enkla affischer på någons jobb, klitrade affischer på stan, turades om att sitta i kassan och ta det lilla inträdet i betalt.

NÅGRA ÅR SENARE drev jag en annan öppen scen där poeter, musiker och skådespelare delade magiska kvällar tillsammans. Vi gav även ut en tidning, enkelt kopierad. Jag var vid denna tid lyckligt ovetande om den kulturella värdeskalen, hur lågt ner vi då outgivna så kallade estradpoeter eller krogpoeter stod – vilket jag snart blev varse när jag berättade om oss på lite ”finare” poesievenemang dit jag också gick någon enstaka gång. Det var som man inte ville låtsas om att vi fanns.

Denna tid var avgörande för mig. Många år senare fick jag veta att Föreningen Arbetarskrivare fanns. Jag blev medlem och det kom ett inbjudande brev i brevlådan: Kom och träffa andra arbetarskrivare. Och jag gick iväg till en källarlokal i en söderförort. Där träffade jag författaren Maria Hamberg

och många fler. Även här blev jag varmt mottagen, kände att jag hörde hemma, var bland kamrater. I drygt 10 år har Arbetarskrivare varit den gemenskap ur vilken mina vägar korsat andras och mina vänner blivit allt fler. Det är av människor jag mött i dessa rörelser utanför etablissemangen, jag fått känna tillhörighet och vågat ta nya språng framåt och uppåt i mitt skrivande. På vilket annat sätt hade jag, uppvuxen i ett hem där författare eller kulturarbetare enbart syntes på bokomslagen eller i teve, kunnat bli en del av en litterär rörelse, blivit inbjuden och välkomnad in i gemenskapen med andra skrivande?

Fortfarande är det skillnad på vem som får eller vågar yttra sig beroende av faktorer som klass och status.

ATT FÖRBEHÅLLA DET offentliga berättande för dem med högre utbildning och rätt klass, var länge det normala. De som inte tillhörde rätt klass fick berätta muntligt, de i rätt klass skrev romanerna som trycktes och recenserades, borgarromaner för borgare. Idag är det som tur är inte så, men fortfarande är det skillnad på vem som får eller vågar yttra sig beroende av faktorer som klass och status.

Många människor känner tydligt in på bara kroppen, att de är mindre värda. Inte sällan leder detta till att fel personer får höga positioner. De med armbågar och självförtroende tar sig fram medan andra som växt upp i känslan av att tillhöra en grupp som är mindre värd, ställer sig åt sidan. Fastän just de personerna, många gånger vore ett bättre val, för samhället, organisationen och de många.

Moa Martinson sa en gång att hon skrev för att stärka sin klass kvinnor. Min drivkraft i arbetet med KLASS och föreningen har alltid varit att stärka arbetarklassens kulturutövare och föra vidare den känsla av välkomnande, generös och omtänksam gemenskap som jag själv fick uppleva. Det behövs extra mycket idag, när klassföraktet sprider sig inom alla områden i samhället. **✦**

Jane Morén

Foto: Berlinda Morén